

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par vidējām dabasgāzes cenām” (1-GC)

- Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?
- Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?
- Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?
- Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?
- Kam ir jāiesniedz dati?
- Kur publicē oficiālo statistiku?
- Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?
- Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?
- Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 20. punktā (Enerģētikas statistika).

Ikvienu uzņēmuma datus izmanto, lai apkopotu informāciju par pārvadīto, sadalīto un pārdoto dabasgāzes daudzumu, tarifu un izmaksām. Tālāk veicot aprēķinus, tiek noteiktas vidējās dabasgāzes cenas mājāsaimniecībām un citiem gala lietotājiem.

Pārskatā iegūtos datus izmanto arī:

- lai izstrādātu Eiropas Savienības enerģētikas politiku un sekotu dalībvalstu enerģētikas tirgus attīstībai;
- Eiropas Savienības dalībvalstu cenu analīzei;
- dažādu aspektu ietekmes analīzei uz galīgajām cenām.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šo tiesību aktu:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 26. oktobra Regulu (ES) Nr. 2016/1952 par Eiropas statistiku attiecībā uz dabasgāzes un elektroenerģijas cenām un ar ko atceļ Direktīvu 2008/92/EK (Dokuments attiecas uz EEZ).

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas, kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvo datu nav.

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj visus ekonomiski aktīvos dabasgāzes tirgotājus, sadales un pārvades operatorus, kuriem Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir piešķīrusi licences dabasgāzes tirgošanai, sadalei un pārvadei.

Izlases izveidošanas standarts:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 26. oktobra Regulas (ES) Nr. 2016/1952 par Eiropas statistiku attiecībā uz dabasgāzes un elektroenerģijas cenām un ar ko atceļ Direktīvu 2008/92/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) 4.pants un I pielikums;
- Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812 "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

➤ Kur publicē oficiālo statistiku?

- Oficiālās statistikas portālā dati par dabasgāzes vidējām cenām:
 - Dabasgāzes vidējās cenas mājstāvētājiem (EUR/GJ)
 - Dabasgāzes vidējās cenas galalietotājiem, kas nav mājstāvētājiem (EUR/GJ)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) datubāzēs dati par dabasgāzes vidējām cenām :
 - https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_pc_202&lang=en
 - https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_pc_203&lang=en

➤ Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Starptautiskā Enerģētikas aģentūra (IEA)

➤ Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

➤ Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.